

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОВНОМАШТАБНИХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ

Святослав Барщовський

Львівський національний університет імені Івана Франка
79008 м. Львів, проспект Свободи, 18
e-mail: s.barshchovsky@gmail.com
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2562-7634>

Анотація. У статті розглянуто особливості та перспективи розвитку харчової промисловості України в умовах повномасштабних військових дій. Зазначено, що багато ініціатив державної влади спрямовані на зменшення руйнівних наслідків втрати частини промислового потенціалу, створення умов для розвитку економічної діяльності та торгівлі в умовах воєнного ризику, лібералізацію зовнішньої торгівлі та стимулювання розвитку європейської економіки. Інтегрований рух для забезпечення енергетичної стійкості для промисловості та побутових споживачів. Автором здійснено аналіз динамік кількості підприємств харчової промисловості України, капітальних інвестицій у харчову промисловість, охарактеризовано виробництво окремих видів харчової продукції. З огляду на це автором виявлено спадну тенденцію розвитку промисловості. Зокрема, серед багатьох причин зменшення кількості вітчизняних харчових підприємств виділено: скорочення сировинної бази; посилення як внутрішньої так і зовнішньої конкуренції; втрата ринків збуту через повномасштабну агресію російської федерації. Виокремлено основні фактори-чинники, що спричинили скорочення обсягів виробництва та інвестицій харчової галузі, закриття окремих вітчизняних виробників харчових продуктів, зокрема: скорочення посівних площ; пошкодження виробничих будівель, споруд та обладнання; зростання цін на добрива, дизельне паливо, електроенергію; блокада чорноморських портів; переривання та пошкодження логістичних шляхів тощо.

Детальний аналіз перспектив розвитку харчової промисловості України та дослідження основних чинників, що сприяли скороченню обсягів виробництва у цій галузі, уможливив виділити автором основні напрями щодо покращення функціонування харчової галузі: реконструкцію харчового виробництва, що включає заміну та ремонт зруйнованих та пошкоджених активів; модернізацію агровиробництва, що уможливило не лише повернення його до довоєнного стану, але й покращення виробничих процесів, запровадження нових еколого-економічних виробництв, введення нових стандартів для підвищення ефективності виробництва та сумісності харчових продуктів зі світовими ринками збуту; віднов-

The author points to the erroneous decision to exclude such a basis of the transport tax as the environmental component. In this context, it is advisable to reform the transport tax in view of the government's commitment to develop post-war measures to tax carbon emissions, as stated in the National Revenue Strategy until 2030.

In addition, it is necessary to enshrine in law the targeted allocation of funds to local budgets, which will allow taxpayers to know where and what their payments are going to, and will help strengthen the financial capacity of local budgets and develop community infrastructure. After all, decentralization is characterized by the possibility of public control over the use of funds by local budgets.

It is proposed to grant local governments the right to set rates within certain limits, as well as to determine transport tax exemptions exclusively by decision of territorial communities. It is also proposed to expand the list of objects subject to transport taxation, which will increase revenues to local budgets. Foreign experience in the field of collection and administration of transport tax was also analyzed, as well as the possibility of its application in national tax practice in order to improve the efficiency of property taxation in Ukraine.

Keywords: revenues, local budgets, taxpayers, taxes, individuals and legal entities.

Стаття надійшла до редколегії 17.10.2023

Прийнята до друку 29.11.2023

16. Metodyka vyznachennia seredn'orynkovoi vartosti lehkovykh avtomobiliv ta vnesennia zmin u dodatky 1 i 2 do Poriadku vyznachennia seredn'orynkovoi vartosti lehkovykh avtomobiliv, mototsykliv, mopediv: Postanova, zatverdzhena KМУ vid 18.02.2016 r. № 66. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/66-2016-%D0%BF#Text> (accessed 17 November 2023).
17. Bevzo D., Pavlovskiy M., Vankovych D., Kmit V., Paslavskaya R. (2023). Modernization of the Taxation System for Harmful Substances Emissions Caused by Vehicles. *Economic Affairs*, Vol. 68, No. 02, pp. 1323-1327. Retrieved from: <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv68n3z10.pdf> (accessed 17 November 2023).
18. Pro avtomobil'nyj transport: Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 r. № 2344-III Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text> (accessed 11 November 2023).
19. Pro podatok z vlasnykiv transportnykh zasobiv ta inshykh samokhidnykh mashyn i mekhanizmiv : Zakon Ukrainy vid 11.12.1991 r. № 1963-XII. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1963-12> (accessed 08 November 2023).
20. Pro transport: Zakon Ukrainy vid 10.11.1994 r. № 232/94-VR. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text> (accessed 18 November 2023).
21. Zvit pro vykonannia derzhbiudzhetu. Ofitsijnyj sayt Derzhavnoi kaznachejs'koi sluzhby Ukrainy. Retrieved from: <https://www.treasury.gov.ua/ua/filestorage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (accessed 17 November 2023).
22. Derzhavnyj veb-portal biudzhetu dlia hromadian. Openbudget. Retrieved from: <https://openbudget.gov.ua/?budgetType=LOCAL> (accessed 18 November 2023).

THE ROLE AND IMPORTANCE OF TRANSPORT TAX IN THE PROPERTY TAXATION SYSTEM OF UKRAINE

Vira Kmit

*Ivan Franko National University of Lviv
79008 м. Lviv, Svobody Avenue, 18
e-mail: vira.kmit@lnu.edu.ua, ORCID ID: 0000-0001-6845-8139*

Abstract. The article is devoted to the problematic aspects of property taxation, which plays a significant role in the formation of local budget revenues and is an important tool for the financial independence of territorial communities. The author emphasizes that the property taxation system of Ukraine, in particular, the quantitative and qualitative composition of its instruments in the national tax system, had numerous unresolved issues at the legislative level. The author also assesses a number of tax policy changes in terms of their chronology.

The interpretation of the definition of “transport tax” is presented, with a focus on the perceived inefficiency of this tax within the structure of tax revenues to local budgets. The author provides a comprehensive characterization of the transport tax by each of its basic elements and highlights the peculiarities of its collection and administration in Ukraine. The introduction of this tax was aimed at increasing revenues to local budgets by increasing the contribution of wealthy individuals and legal entities to the budget and ensuring a fairer redistribution of wealth in Ukrainian society. Under such circumstances, revenues from the transport tax, if the list of taxable objects is expanded, may become one of the stable sources of local budget revenues.

20. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 р. № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 18.11.2023).
21. Звіт про виконання держбюджету // Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/filestorage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (дата звернення: 17.11.2023).
22. Державний веб-портал бюджету для громадян. Openbudget. URL: <https://openbudget.gov.ua/?budgetType=LOCAL> (дата звернення: 18.11.2023).

References

1. Berezovs'ka S. V. (2016). Transportnyj podatok v Ukrainy: nedoliky, problemy ta shliakhy ikh vyrishennia. *Ekonomika. Finansy. Pravo* № 6 (1). S. 49-54.
2. Berezovs'ka S. V. (2015). Vplyv zmin do biudzhethnoho ta podatkovoho kodeksiv Ukrainy na zmitsnennia dokhodnoi chastyny biudzhektiv mistsevoho samovriaduvannia. *Pravo i suspil'stvo. Naukovyj zhurnal*. № 5. Ch. 2. S. 84-90.
3. Boboshko L. I. (2017). Transportnyj podatok v Ukraini: stan ta perspektyvy. *Zbirnyk naukovykh prats' Universytetu derzhavnoi fiskal'noi sluzhby Ukrainy*. № 1. S. 25-36.
4. Bodnaruk Yu. V. (2016). Pro deiaki problemni pytannia opodatkovannia transportnym podatkom za novymy pravylamy / Pravovi ta instytutsijni mekhanizmy zabezpechennia rozvytku derzhavy ta prava v umovakh ievrointehratsii: mater. mizhnar. nauk.-prakt. konf. (20 travnia 2016 r.) u 2 t. – T. 2 / vidp. red. M.V. Afanas'ieva; Natsion. un-t «Odes'ka iurydychna akademiia». Odesa : Yuryd. liter., 2016. S. 93-95.
5. Vynogradov V. A. (2015). Fizychna osoba iak platnyk transportnoho podatku: suchasni problemy ta shliakhy ikh vyrishennia. *Naukovo-vyrobnychyj zhurnal «Derzhava ta rehiony. Serii: Pravo»*. № 3 (49). S. 24-30. Retrieved from: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2015/7.pdf. (accessed 17 November 2023).
6. Danylyshyn V.I. (2015). Transportnyj podatok: zarubizhnyj dosvid ta ukrains'ki realii. *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*. Vyp. 3. S. 702-705.
7. Nakonechna H. Ya., Shnajder M. R. (2017). Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання transportnoho podatku v Ukraini. *Pravo i suspil'stvo*. № 3. Ch. 2. S. 124- 127.
8. Nesterenko A.S. (2015). Majnovyj podatok – transportnyj podatok iak osnova funktsionuvannia mistsevykh biudzhektiv v Ukraini / *Elektronne naukove vydannia «Yurydychnyj elektronnyj naukovyj zhurnal»*. № 5. S. 149-151.
9. Ovcharenko A.C. (2015). Transportnyj podatok v ukraini: stan i perspektyvy. *Porivnial'no-analitychne pravo*. № 2. S. 191-194.
10. Tesliuk N. P., Nazarenko Ya. Ya. (2021). Transportnyj podatok ta joho rol' u formuvanni mistsevykh biudzhektiv. *Efektivna ekonomika*. № 2. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8635> (accessed 19 November 2023).
11. Khrystoforov A. B. (2018). Deiaki aspekty administruvannia transportnoho podatku v Ukraini. *Pravo i suspil'stvo*. № 2. Chastyna 2. S. 248 Retrieved from: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2018/2_2018/part_2/2-2.pdf (accessed 20 November 2023).
12. Podatkovyj kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (accessed 22 November 2023).
13. Stavky, indeksy, taryfy // Ofitsijnyj sayt Ministerstva finansiv Ukrainy Retrieved from: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (accessed 27 November 2023).
14. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy schodo podatkovoi reformy: Zakon Ukrainy vid 28.12.2014 r. № 71-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19/ed20150101#n1326> (accessed 12 November 2023).
15. Transportnyj podatok: splachuiemo ta zvituiemo u 2023 rotsi. Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/reader/BZ014385> (accessed 17 November 2023).